

# VALENȚE PSIHOPEDAGOGICE ALE INSTRUIRII ASISTATE DE CALCULATOR

Natalia DANILA, Alexandru VATAVU

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

**Summary:** *Computerization of education is a national policy strategy and catalyst for change in education. Computer-assisted instruction (CAI) method contributes to the efficiency of training, teaching and solves many tasks does not diminish the role of the teacher, but adds new values and ways of expression.*

**Cuvintele-cheie:** *tehnologii informaționale și comunicaționale (TIC), societate informațională, societatea cunoașterii, instruire asistată de calculator (IAC), Educație (elerning), competențe digitale.*

Spațiul contemporan a fost definit ca o **societate a cunoașterii** și marchează, după părerea unor filosofi ca Vattimo, Gianni, sfârșitul modernității și începutul *epocii postmoderniste*. Utilizarea noilor tehnologii în este considerată drept una dintre cele mai importante probleme la acest sfârșit de secol, ridicată la rang de politică națională. O confirmare o constituie faptul că în ultima decadă au fost organizate la nivelul UNESCO o suită de congrese internaționale cu tema „*Informatizarea învățământului*”. Axa de referință a acestora a constituit-o constatarea că pregătirea cadrelor didactice pentru o societate informatizată este un factor cheie al reușitei întregului demers de dezvoltare a resurselor umane [3, 6, 9].

**Instruirea** reprezintă activitatea principală realizată în cadrul procesului de învățământ conform obiectivelor pedagogice generale elaborate la nivel de sistem, în termenii de politică a educației. Conținutul conceptului de *instruire* are o sferă mai restrânsă în raport cu *educația*, dar mai largă decât învățarea deoarece include mai multe forme de muncă intelectuală.

Etimologia cuvântului - lat. *instructio* = aranjare, amenajare, construire – sugerează dimensiunea operațională a conceptului ce definește o activitate complexă ce constă, cum spunea V. Okon, în “a trimite pe cineva – copil, tânăr, adult – la școală pentru a-l învăța și a-i asigura, în principal, o cultură, sub îndrumarea cuiva” (Cristea, S., 2000, p. 196). Altfel spus, instruirea desemnează, cum se exprima R.B. Iucu, “o construcție în spirit” (2001, p. 31) și B.F. Skinner “construcția unor structuri cognitive, operaționale”.

Când se transformă instrucția în educație? Instrucția, spune I.F. Herbart, nu trebuie să se limiteze numai la transmiterea și receptarea de cunoștințe în vederea asimilării lor, ci să facă pe elevi să „primească” ideile predate, dându-și adevizul la ele. Abia acum instruirea se convertește în educație și “dobândește caracter educativ” [8]. Unii autori consideră teoria procesului de învățământ (teoria instruirii) ca o subteorie a teoriei despre educație “care definește conceptele de bază ale didacticii generale” (Noveanu, E., 1982, p. 13).

**Instruirea asistată de calculator (IAC)** reprezintă o metodă didactică sau o metodă de învățământ, care valorifică principiile de modelare și analiză cibernetică a activității de instruire în contextul noilor tehnologii informatice și de comunicații, caracteristice societății contemporane [1].

În acest scop, baza metodologică a cercetării au constituit-o lucrările cu referire la: sistemul de învățământ superior și la personalitatea studentului: S. Cristea, V. Botnari, N. Bucun, T. Callo, M. Cojocar-Borozan, V. Gh. Cojocar, Vl. Guțu, I. Neacșu, N. Vințanu, N. Silistraru, L. Papuc, D. Patrașcu, L. Sadovei, X. Беднарчика, А.П. Беляевой, Б.С. Гершунского, Б.С. Ерасова; instruirea asistată de calculator: Adăscăliței A., Bounegru T., Mihalcea L., E. Pintilie, C. Ducu, ilustrații ale situațiilor de învățare bazate pe IAC: Chen & Hsu, Wong & Williams; clasificări ale software-urilor educaționale: D. Noveanu, R. Bibeau și P. Gorny etc.

Scopul educației astăzi este cu totul diferit de cel de acum patruzeci de ani. Școala nu mai trebuie să formeze „enciclopedii ambulante”, ci persoane capabile să rezolve probleme, să-și folosească informațiile specializate și competențele în realizarea unor sarcini specifice, particulare, restrânse la un domeniu bine delimitat [2]. În primul rând, s-a mutat centrul de greutate de pe conținutul informațional general pe metodele de selecție a informației în funcție de scopul vizat. Această paradigmă pune accentul pe ideea că procesul de învățare este *unul continuu*, care nu se sfârșește odată cu finalizarea studiilor. Cu alte cuvinte, este din ce în ce mai important ca elevul să fie deprins cum să învețe, decât să i se servească o cantitate dată de informații astfel încât după finalizarea studiilor acesta să fie capabil să caute să-și îmbunătățească singur bagajul de cunoștințe și competențe. Pe de altă parte trebuie de luat în considerație și aspectele psihosociale

ale generației pe care o instruiem. Mulți cercetători, psihologi și pedagogi (Michael Wilson & Leslie E. Gerber) numesc generația actuală „Generația Y”, sau Generația Milenialilor, care este constituită din persoane născute după 1981 sau 1982. Pentru aceste persoane, Internetul și noile tehnologii de comunicare și socializare reprezintă nucleul modului lor de a fi, de a se manifesta și reprezenta [9, 10].

„Îmbunătățirea competențelor de bază, în special cele privind TIC și cele digitale, constituie o prioritate a Uniunii Europene pentru a face din economia europeană cea mai dinamică și competitivă economie bazată pe cunoaștere din lume”. Comisia Europeană acordă **competenței digitale** o atenție sporită, plasând-o printre cele opt domenii de competențe cheie necesare absolventului în contextul actual al societății bazate pe cunoaștere. **Competența digitală** (sau competența de utilizare a TIC) constă în „utilizarea tehnologiilor multimedia pentru a regăsi, a stoca, a crea, a prezenta și a schimba informații”.

În European Employment Guidelines s-a subliniat necesitatea ca statele membre să adopte strategii coerente în ceea ce privește „lifelong learning”. În strânsă legătură cu competența digitală, conceptul de elearning acoperă o realitate în expansiune, la intersecția dintre pedagogie și dezvoltările tehnologice. Prin elearning înțelegem totalitatea situațiilor educative cu o semnificativă componentă de TIC, care valorifică deplin competența digitală în plan didactic [4, 5, 9] și identifică cele opt competențe necesare pentru împlinirea personală, a incluziunii sociale și de angajare într-o societate a cunoașterii: comunicare în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competențe în matematică, știință și tehnologie; competențe digitale; a învăța să înveți; competențe sociale și civice; inițiativă și antreprenoriat; inovare și creativitate.

Din cele enunțate mai sus observăm:

- ✓ Instruirea asistată de calculator sau „inovația tehnologică a pedagogiei moderne” este un punct prioritar în agenda Comisiei Europene (Strategia sectorială de dezvoltare pentru anii 2014 – 2020);
- ✓ Instruirea asistată de calculator sporește calitatea educației și este calea de trecere la modelul de instruire centrat pe elev/student;
- ✓ Metoda IAC nu diminuează rolul profesorului în procesul de instruire, ci îi conferă noi valențe pedagogice;
- ✓ „Lifelong learning” constituie o strategie importantă în educația internațională, dar și națională.

### **Bibliografie**

1. Adrian Adăscăliței. *Instruire asistată de calculator, Didactică informatică*, Ed. Polirom, Iași 2007, ISBN 978-973-46-0687-0, vizitat (01.11.2013) <http://www.ee.tuiasi.ro/~aadascal/index.html>;
2. Cristian Ducu. *Utilizarea noilor tehnologii în educație 2010*, vizitat (01.11.2013) [www.scoaladevara.eu](http://www.scoaladevara.eu);
3. *Datele cheie referitoare la învățare și inovare prin intermediul TIC în școlile din Europa – 2011*, ISBN 978-92-9201-202-1, vizitat (01.11.2013) <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>;
4. *Ghid metodologic de implementare a TIC în curriculumul național*, București 2011, vizitat (01.11.2013) [http://tic.ncit.pub.ro/Ghid%20general%20TIC .pdf](http://tic.ncit.pub.ro/Ghid%20general%20TIC.pdf) ;
5. Marin Vlada. Radu Jugureanu. 2010 - *Către o societate a cunoașterii – 2030 Tehnologii e-Learning – realizări și perspective*; <http://www.armyacademy.ro/biblioteca/anuare/2003/SPATIU.pdf> ;
6. Olimpiu Istrate. *Pregătirea educatorului pentru școala de mâine. Impactul noilor tehnologii în educație*;
7. Silistraru Nicolae. *Valori ale educației moderne*, Chișinău 2006, 176 p., ISBN:978-9975-9685-0-8;
8. Stan Panțuru. Daniela Necșoi. *Teoria și metodologia instruirii. Departamentul pentru pregătirea personalului didactic*. Brașov 2007, vizitat (03.11.2013) <http://www.scribd.com/doc/30802245/Teoria-Si-Metodologia-Instruirii>;
9. *Strategia sectorială de dezvoltare pentru anii 2014 – 2020*. vizitat (03.11.2013) <http://www.idsi.md/node/310>;
10. [www.worcester.edu/Currents/Archives/Volume\\_1\\_Number\\_1/CurrentsV1N1WilsonP29.pdf](http://www.worcester.edu/Currents/Archives/Volume_1_Number_1/CurrentsV1N1WilsonP29.pdf).